КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Архітектурний факультет

дизайну

(назва випускової кафедри)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ
БАКАЛАВРА ДИЗАЙНУ

на тему:

Дизайн інтер‘єрів житла для людини з інвалідністю

Власюк Іванна Олександрівна

(прізвище, ім’я та по батькові здобувача повністю)

Київ 2024 р.

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Архітектурний факультет

дизайну

(назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Юлія ТРЕТЯК
„___” _____20___року

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ
БАКАЛАВРА ДИЗАЙНУ

на тему:

Дизайн інтер‘єрів житла для людини з інвалідністю

(назва)

Виконала Власюк Іванна Олександрівна
(прізвище, ім’я та по батькові повністю)
022 Дизайн
(спеціальність)
Інтер’єр та обладнання
(освітня програма)
Групи ДН-20-1
Керівник Прокопов О. В.
(прізвище та ініціали)
доцент
(вчене звання, науковий ступінь)

Ідентичність підтверджую

Київ 2024

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Факультет Архітектурний
Кафедра ДИЗАЙНУ
Освітньо-кваліфікаційний рівень Бакалавр
Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»
(шифр і назва)
Спеціальність 022 «Дизайн»
(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан архітектурного факультету
_____ д.т.н., проф. О.В. Кащенко
«___» _____ 2024 року

З А В Д А Н Н Я
для ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ
бакалавра дизайну

Власюк Іванна Олександрівна
(прізвище, ім'я, по батькові)
1. Тема роботи Дизайн інтер'єрів житла для людини з інвалідністю
2. Керівник роботи Прокопов Олександр Васильович,
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від «11» квітня 2024 року № 648/2
3. Термін виконання студентом роботи *12.02.2024 – 18.06.2024 р.*
4. Вихідні дані до роботи *Ситуаційний план, схема генерального плану, плани поверху, фасади, розрізи архітектурного об'єкту*
5. Зміст пояснювальної записки за розділами:
I. Аналіз теоретичних та нормативних джерел, проєктної практики.
II. Дизайн інтер'єру.
III. Дизайн елементу меблів (обладнання) в інтер'єрі.
Список використаних джерел.
6. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)
Ситуаційний план та схема генплану розміщення ділянки будівлі; плани, розрізи фасади та перспективні зображення будівлі, в якій розробляється інтер'єрне

рішення; опорний (обмірний) план приміщення(нь); план демонтажу і монтажу конструкцій; план приміщення з розміщенням меблів, розгортки стін, розріз, план стелі з елементами освітлення, деталі, паспорт оздоблення; проєкт елементу меблів (обладнання): ортогональні види, розріз, вузли, специфікація елементів вузлів, 3-D модель, ергономічна схема, зображення в кольорі та матеріалі.

7. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	Керівник Доц. Прокопов О. В.	12.02.2024	23.03.2024
2	Керівник Доц. Прокопов О. В.	23.04.2024	21.05.2024
3	Керівник Доц. Прокопов О. В.	21.05.2024	03.06.2024

8. Дата видачі завдання *12.02.2024 року*

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	*Видача завдання*	*12.02.2024*	
2	*Збір матеріалу*	*12.02. –12.03.2024*	
3	*Виконання клаузури*		
4	*Розробка ескізу, пояснювальної записки - І розділу*	*13.03. –23.04.2024*	
5	*Оцінка ескізу*	*23.04.2024*	
6	*Подальша розробка пояснювальної записки, графічної частини і роботи в матеріалі*	*24.04. –05.06.2024*	
7	*Перевірка роботи на відсутність плагіату*	*06.06 – 07.06.2024*	
8	*Передзахист, допуск до захисту*	*12.06. –13.06.2024*	
9	*Підготовка презентації і доповіді, друкування роботи*	*13.06. –15.06.2024*	
10	*Захист роботи*	*18.06. –26.06.2024*	

Студент_____ _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ ПОЯСНЮВАЛЬНОЇ ЗАПИСКИ

ВСТУП……..……..……..……..2

РОЗДІЛ І. Особливості проектування дизайну інтер’єрів житла для людини з інвалідністю……..……..5

1.1. Аналіз теоретичної джерельної бази…….……..5

1.2. Дослідження світової проектної практики дизайну інтер'єрів житла для людини з інвалідністю ……...…..9

1.3. Вивчення нормативної бази проектування дизайну інтер’єрів житла для людини з інвалідністю …….....……...21

РОЗДІЛ ІІ. ЗАСОБИ Й ПРИЙОМИ ФОРМУВАННЯ ІНТЕР'ЄРІВ ЖИТЛА ДЛЯ ЛЮДИНИ З ІНВАЛІДНІСТЮ..…….…..….26

2.1. Вихідні дані.....26

2.2. Концепція дизайну інтер'єрів житла для людини з інвалідністю.....28

2.3. Функціонально-планувальне й об'ємно-просторове рішення інтер'єрів житла для людини з інвалідністю..... 30

2.4. Меблі та обладнання.....34

РОЗДІЛ ІІІ. ДИЗАЙН ЕЛЕМЕНТУ КУХОННОГО ОБЛАДНАННЯ…..…..….39

3.1. Дослідження та аналіз проектної практики з проектування кухонного острова 39

3.2. 2 Основні вузли, деталі та підбір матеріалів для проектування кухонного острова.....43

3.3. Естетика дизайну кухонного острова.....45

ВИСНОВКИ..... 46

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ..... 50

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Житло – це місце, де людина повинна відчувати себе комфортно та безпечно, де вона проводить більшу частину свого часу, тому простір, у якому вона перебуває, має відповідати цим вимогам. Завдання дизайнера інтер'єру полягає в створенні естетично привабливих, функціональних і безпечних внутрішніх просторів, що враховують потреби клієнта та його індивідуальні вимоги.

З огляду на сучасну ситуацію в країні, зокрема проблему війни, кількість потенційних користувачів з певними формами інвалідності розширюється, що призводить до зростання попиту на спеціалізовані інтер'єри. Потреба в цьому стає все більш актуальною та нагальною, ніж будь-коли раніше, адже на сьогодні кількість людей з інвалідністю в Україні вже сягнула 3 мільйонів за даними Мінсоцполітики.

Перед дизайнерами стоїть задача створити простір, що задовольняє потребу спеціальних умов для осіб з інвалідністю та відповідає стандартам з адаптації та інклюзії, забезпечуючи доступ до всіх необхідних зручностей, яких людина потребує. Дана тема виходить за межі простого естетичного вдосконалення та визначається прагненням створити середовище, де кожен може відчути себе повноцінним учасником суспільства. Інвалідність не повинна бути перешкодою повноцінному життю. За допомогою дизайну інтер'єру можна створити помешкання, що дозволить людям з різними обмеженнями користуватися своїм житлом на рівних з усіма.

У багатьох країнах існують законодавчі норми, які визначають права людей з інвалідністю і вимагають створення доступних просторів. Україна ратифікувала, як і багато інших країн, Конвенцію про права людей з інвалідністю. Основна мета – забезпечити доступність приміщення для осіб з особливими потребами. Таким чином, на законодавчому рівні гарантується доступність для людей, що мають інвалідність та дотримання необхідних стандартів при плануванні та виконанні проєктів інтер'єру. [2]

Зростання усвідомлення соціальної відповідальності відкриває нові горизонти для розуміння ролі дизайну інтер'єру у підтримці інклюзивного суспільства. Розвиток технологій відкриває нові горизонти для інновацій у дизайні. Застосування розумних технологій і високотехнологічних систем допомагає забезпечити комфорт і полегшити повсякденні активності для людей з різними видами інвалідності. Проектування житла, що враховує їхні потреби, може істотно покращити якість життя і самостійність, допомагаючи виконувати рутинні завдання. Ефективний дизайн інтер'єру повинен створювати широкі можливості для життя та діяльності.

Важливими також є психосоціальні аспекти, які враховуються у дизайні для людей, що мають інвалідність. Орієнтованість на створення сприятливого психологічного середовища, що сприяє психічному здоров'ю та емоційному комфорту, має вирішальне значення для підтримання загального добробуту та адаптації. Оснащення, кольорова гама, освітлення та загальне розташування предметів у просторі впливає на психічний стан та емоційний комфорт людини. Ветерани та особи, які зазнали травм внаслідок воєнних подій, потребують адаптованих інтер'єрів, що полегшать їхню реабілітацію та відновлення. Проєкти з адаптації житла можуть бути ключовим елементом їхнього повернення до повноцінного життя. [4, 11]

Отже, зазначені фактори демонструють, що створення дизайну інтер’єрів житла для людини з інвалідністю є важливим та всеосяжним, адже вказує на важливі соціальні, економічні, психологічні та технологічні тенденції, що зумовлюють високу актуальність даної теми у сучасному світі. Розробка і впровадження ефективних рішень у цій сфері дизайну розкриває потенціал для створення інклюзивного та гуманного безбар’єрного простору, що визначається різноманіттям, рівністю та сприятиме покращенню якості життя широкого кола людей.

Мета роботи: створити дизайн інтер’єрів житла для людини з інвалідністю, що пересувається за допомогою крісла колісного; організувати простір, що

забезпечить комфортні та безбар'єрні умови проживання з урахуванням потреб та можливостей людини з інвалідністю.

На основі сформованої мети, можна виокремити такі **завдання**:

- проаналізувати теоретичну джерельну базу по дизайну інтер'єрів житла для людини з інвалідністю;
- дослідити світову проектну практику дизайну інтер'єрів житла для людини з інвалідністю;
- вивчити та систематизувати нормативну базу проектування дизайну інтер'єрів житла для людини з інвалідністю;
- обґрунтувати концепцію дизайну інтер'єрів житла для людини з інвалідністю;
- обґрунтувати функціонально-планувальне й об'ємно-просторове рішення дизайну інтер'єрів помешкань для людини з інвалідністю;
- обґрунтувати підбір матеріалів та кольорової гами інтер'єрів житла для людини з інвалідністю;
- обґрунтувати функціональні, технологічні та конструктивні особливості наповнення житла для людини з інвалідністю.

РОЗДІЛ І. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЕКТУВАННЯ ДИЗАЙНУ ІНТЕР’ЄРІВ ЖИТЛА ДЛЯ ЛЮДИНИ З ІНВАЛІДНІСТЮ

1.1. Аналіз теоретичної джерельної бази

Дизайн інтер'єру житла має велике значення для осіб з особливими потребами, оскільки вони, як правило, проводять значно більше часу вдома. Цей дизайн впливає на їхнє повсякденне життя та відіграє ключову роль у забезпеченні як фізичного, так і психічного добробуту.

Дизайн інтер’єру, який обмежує мобільність у будинку (наприклад, складне планування, вузькі дверні прорізи, надто слизька підлога та велика кількість сходів) є небезпечним, оскільки він містить бар’єри або перешкоди, які обмежують користувачів та перешкоджають успішно та безпечно виконувати свої завдання. Ці фактори також можуть стояти на заваді деяким основним повсякденним заняттям або ускладнювати самообслуговування, таким чином знижуючи незалежність людей з інвалідністю. [2]

При проектуванні житлових приміщень для осіб з особливими потребами, дизайн інтер'єру стає викликом, оскільки вимагає глибшого розуміння та конкретизації вимог, які базуються на фізичних можливостях цільових користувачів. У контексті осіб з особливими потребами важливо враховувати не лише естетичні аспекти, а й функціональні та безпекові вимоги, спрямовані на забезпечення комфорту та самостійності.

Проектування вимагає індивідуального підходу та врахування конкретних особливостей кожного користувача, щоб забезпечити відповідність житлового простору їхнім унікальним потребам. Проектування для цієї аудиторії також передбачає використання спеціальних технологій та інновацій, які сприяють покращенню якості життя людей, що мають інвалідність.

Необхідно переконатися, що будинки людей з особливими потребами гарантують безпечне та здорове середовище для сталого життя та покращення якості життя. Особи, що мають інвалідність потребують належного житла, залежно від їхніх індивідуальних потреб. Відповідне житло може сприяти їх реабілітації та

вплине на якість життя, чим більша мобільність всередині будинку, тим більше можливостей для підвищення фізичних здібностей як у будинку, так і поза ним, самостійності та суб'єктивного здоров'я. Характеристики житла такі як площа, об'єм простору, кількість кімнат, наявність зручностей та прилегла територія, повинні бути адаптовані в різний спосіб, від пандусів до поручнів.

Деякі дослідники виконали значну роботу та зробили великий внесок у розуміння того, як створити простір, який був би однаково комфортним для всіх, незалежно від наявності інвалідності, забезпечуючи однаковий рівень зручності для інвалідів та їх співмешканців як у їхньому власному житлі, так і поза ним. [6]

Вдалий дизайн повинен забезпечувати середовище, яке підтримує незалежне функціонування не лише окремих осіб, щоб вони могли отримати доступ і брати участь без допомоги в повсякденній діяльності, а й для всіх, тобто йдеться про універсальний дизайн.

Універсальний дизайн або ж також відомий як інклюзивний дизайн – це принцип дизайну, за якого передбачено створення простору або предмету з врахуванням найширшого кола найрізноманітніших користувачів; принцип дизайну, який відповідає за те, щоб продукт був доступним, зручним та однаково корисним для всіх користувачів, незалежно від наявності у них психічних, фізичних або ж когнітивних чи інших відхилень. [4,7,14]

Для кращого розуміння, як створити такий продукт, було сформульовано декілька принципів універсального дизайну, значний внесок у визначенні та впровадженні яких належить Рональду Мейсу.

Рональд Мейс, американський архітектор, що майже все життя пересувається за допомогою крісла колісного, після того як у дитинстві захворів на поліомієліт. Тому він чітко усвідомлював важливість у забезпеченні доступності послуг та середовищ. Саме Мейс ввів термін "універсальний дизайн", він вірив, що все, що зроблено чи спроектовано людиною, має бути однаково доступним для кожного в повному обсязі. [14]

Опираючись на принципи універсального дизайну Рональда Мейса, можна

виділити наступні пункти, які мають бути враховані при проектуванні житла для людини з інвалідністю та її співмешканців:

1. Дизайн прагне до рівності та доступності у використанні. Середовище створюється зручним для широкого кола людей з різними можливостями, забезпечуючи максимальний комфорт для всіх.

2. Дизайн має бути гнучким у використанні, з можливістю адаптуватися до індивідуальних потреб користувачів.

3. Дизайн повинен бути простим, логічним і інтуїтивно зрозумілим, щоб будь-хто, незалежно від своїх розумових, фізичних чи інших можливостей, міг скористуватися продуктом. Спеціальні пристрої необхідно розробляти ретельно, так щоб їхнє призначення та спосіб користування можна було зрозуміти одразу ж як подивився на предмет.

4. Продукт має бути легким в експлуатації, без докладання зайвих зусиль, таким чином, щоб у користувача не виникало відчуття втоми. У цьому випадку максимальна автоматизація допоможе при виконанні тієї чи іншої дії, щоб людина витрачала якомога менше сил (наприклад кнопка допомоги на візку, в санвузлі або біля ліжка, просторі ліфти, автоматичні машини, система «розумний дім»).

5. При розробці дизайну потрібно враховувати, щоб простір був прийнятним для зручного використання, пересування в його межах, для безперешкодних маніпуляцій на візку тощо. [6,7,13]

Дизайн інтер'єру житла, спроектований з урахуванням цих тез, гарантує комфорт та безпеку для своїх мешканців, а також доступність у речах та просторі.

Доступне середовище життєдіяльності створюється за допомогою допоміжних пристроїв і пристосувань, а також за спеціальних архітектурно-планувальних рішень. Аби забезпечити безперешкодне переміщення особи з інвалідністю в житлових приміщеннях необхідно усунути пороги між кімнатами й при вході на балкон, також передбачається установка настінних горизонтальних поручнів, які полегшують пересування. Для людей, які користуються кріслами

колісними, передбачаються широкі дверні отвори, пандус при виїзді з під'їзду або ганку, поручні при сходах і по обидві сторони пандусу.

Мікросередовище для осіб з ураженням опорно-рухового апарату містить такі пристрої та обладнання для здійснення відносної побутової незалежності: поручні (стаціонарні – прямі, кутові L-подібні, Г-подібні, підвисні та відкидні), що полегшують вставання з ліжка, користування ванною кімнатою, пересування по квартирі тощо; підіймач в санвузлі, ванній, житловій кімнаті, вітальні; функціональні ліжка; стільці пристінні; опускні системи; засоби зв'язку і комунікації (системи внутрішньоквартирної зв'язку, апарати дистанційного керування) тощо. [1,6,10]

Належної уваги також слід приділити кольоровій гаммі кімнат. Яскраві відтінки часто можуть викликати подразнення нервової системи у людей з особливостями розумового розвитку. Найбільш комфортними будуть відтінки синього, тілесного або ніжнозеленого кольорів. Інші кольори варто використовувати у пастельних тонах або мінімально як яскраві акценти.

Максимально автоматизована техніка зробить життя людей значно легшим, тож наявність системи “розумний дім”, автоматичних машин, пульту управління світлом, вентиляцією та кондиціонуванням просто необхідні для полегшення життя більшості людей з фізичними особливостями. Механізми можна застосовувати для регулювання, наприклад, висоти стільці, підвісних кухонних ящиків та іншого. Виходячи з цього, ще одним допоміжним елементом стануть мобільні меблі. Вони сприяють інклюзивному підходу, де простір може бути адаптований для різних потреб користувачів. [8,10]

Всі ці перечислені можливості та засоби вже допомагають кожного дня і стають у пригоді для людей з різними групами інвалідності.

Доступність критично важлива для забезпечення можливості маломобільних груп населення реалізовувати свої права та активно брати участь у суспільному житті, адже такого роду обмеження можуть вважатися дискримінацією. Інвалідність як феномен соціальний властивий кожній країні. В Україні, як вже

було вказано, чисельність осіб з інвалідністю станом на 2024 рік становить більше ніж 3 млн від загальної чисельності населення держави.

З 6 березня 2015 року законної сили в Україні набула Конвенція про права інвалідів. Мета Конвенції – сприяти, захищати й гарантувати повне та рівноправне використання всіма людьми, що мають інвалідність своїх прав.

Важливість доступності для осіб з фізичними обмеженнями визнається на міжнародному рівні, і Україна здійснює конкретні кроки у напрямку гарантування їхніх прав. Забезпечення доступності сприяє участі всіх громадян у суспільному житті, надаючи рівні умови та усуваючи бар'єри. Принципи універсального дизайну сприяють покращенню соціальної інклюзії, розширенню ринку споживачів та створенню інноваційних та ефективних рішень для всіх. [2,7]

1.2. Дослідження та вивчення аналогів

1.2.1 Апартаменти від Ability, Госфорд Шоуграунл, Австралія [https://abilitysda.com.au/gosford-showground-road-disability-housing-central-coast/]

Апартаменти від Ability (рис 1.2.1) призначені для оренди особам, які мають потребу в спеціалізованому житлі. Дана квартира – автономне житло, де спеціально передбачено вільний простір, широкі дверні отвори та допоміжні технології.

Дизайнерами передбачено інклюзивну кухню з можливістю доступу для людини у візку. Регульовані по висоті стільниці та безліч інших продуманих елементів дизайну роблять кухню приємнішою, комфортнішою та простішою для праці та виконання там своїх повсякденних справ. Квартира простора та світла, мінімалістична, без зайвих елементів, що в свою чергу полегшує пересування в її межах.

1.2.2 Апартаменти від Ability, Гілфорд, Австралія [https://abilitysda.com.au/guildford-disability-housing-western-sydney/]

Житло від Ability, знаходиться у Гілфорді, спеціалізоване для людей на інвалідному візку. Сучасніший дизайн поєднано з найкращими функціями повної доступності. (рис 1.2.2)

Це просторе житлові приміщення відкритого планування, вільна для маневрів на візку. Передбачено широкі арки замість дверей для більшої зручності. Відсутність міжкімнатних порогів, однорівнева підлога, матове та не ковзке покриття — це чудові рішення. Кімната оснащена легкою малогабаритною фурнітурою, для легкого пересування, з можливістю швидко та легко адаптувати простір під себе. Яскраве, але лаконічне приміщення.

Єдиний недолік – килим на підлозі, він може бути важливим елементом дизайну даного інтер’єру, однак не є доцільним, враховуючи специфіку цього приміщення, оскільки становить бар'єр для легкого та безперешкодного переміщення.

1.2.3 Casa MAC від So & So Studio, Італія.

[https://www.archdaily.com/897946/teaching-a-blind-client-how-to-read-her-new-home-so-and-so-studio]

MAC House від So & So Studio (рис. 1.2.3) був розроблений для незрячої жінки з Італії. Дизайнери вирішили втілити в життя проєкт, який дозволив би мешканці легко пересуватися її новим будинком.

У проекті використовується текстурна кам'яна плитка, що простягалася по всьому периметру будинку. Це робилено для того, щоб спрямовувати користувачку та попереджати можливі травми. Інтер’єр облаштовано просторо, таким чином, рух легший і без зайвої можливості травмуватись.

1.2.4 Універсальний дизайн на кухні. Дизайн Bunker Workshop [https://www.scoutandnimble.com/blog/designing-universal-spaces/]

У 2014 році Bunker Workshop і Roberts Design and Construction спроектувати доступний дім у Саут-Енді Бостона, США. Будинок стильний і одночасно доступний для всіх його мешканців, один з яких користується інвалідним візком.

Сучасний інтер'єр зі світлою кухнею, придатною для користування особам з обмеженими можливостями. Кухня в білому кольорі, з додаванням текстур мармуру, особливий акцент становить стільниця з темного дерева, яка урізноманітнює приміщення. Кухня має багато місць для зберігання, з відкритим плануванням для зручного переміщення, також передбачено простір для під'їзду до стільниці кухонної на візку, а також до барної стійки. Підлога однорідна, відсутні міжкімнатні пороги, що сприяє інклюзії приміщення. (рис. 1.2.4)

X-Suite - будинок, розташованих у мальовничому місці Національного парку Йосеміті, він був спроектований відповідно до потреб людини, що пересувається за допомогою крісла колісного. Всі елементи інтер'єру відповідають правилам, створюючи зручний простір для людей з обмеженими можливостями. Кімнати широкі та просторі, що дає можливість вільно пересуватись на візку. Обрано двері з розсувним механізмом для більшої зручності, аби уникнути зайвих маневрів. Відсутні міжкімнатні пороги, що знову ж таки передбачено для безперешкодної циркуляції на візку. (рис. 1.2.5)

Приміщення обставлені простим декором в нейтральних тонах, блідо-сірих, підкреслено даний інтер'єр шафами, насиченого коричневого кольору, таким чином додаючи яскравих фарб.

У ванній кімнаті душова кабіна оснащена поручнями й відкидним сидінням. Умивальник встановлено з урахуванням доступу для візка. Також наявні поручні, як вертикальні так і горизонтальні, на допустимому рівні. Душ передбачено без піддона, а підлога вкладена матовим, не ковзким матеріалом. Висота дзеркала може не влаштовувати людину на візку, тому за даних обставин вартувало б встановити регульоване. (рис. 1.2.6)

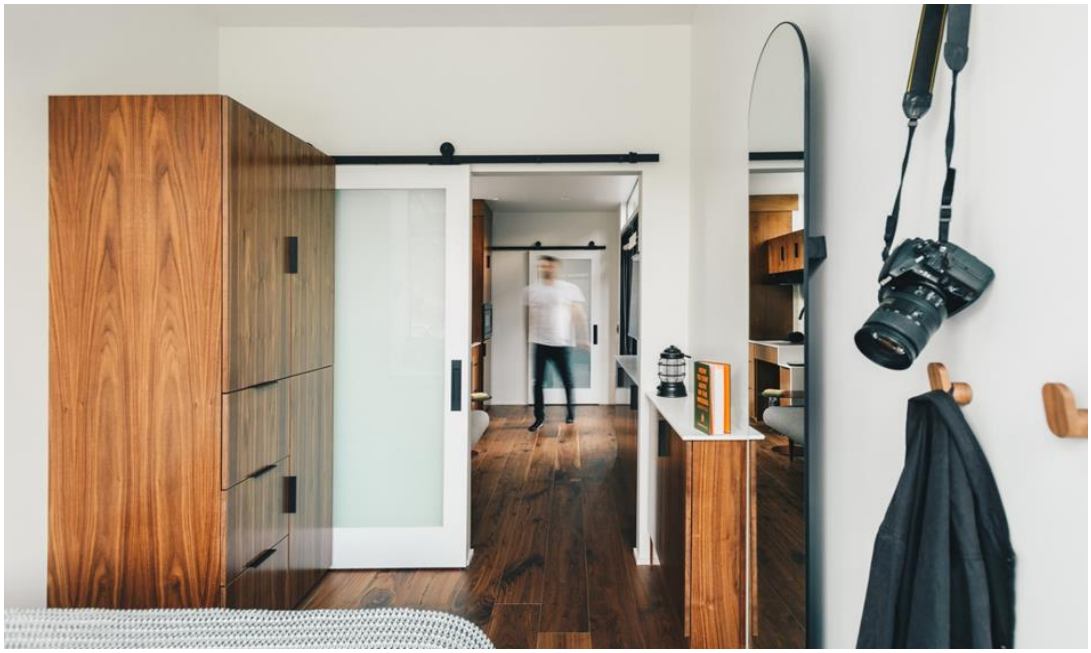

1.2.5 X-Suite від архітекторів M-RAD, США [https://www.re-thinkingthefuture.com/rtf-fresh-perspectives/a938-15-examples-of-truely-inclusive-architecture/]

1.2.6 Ванна кімната у X-Suite від M-RAD, США [https://www.re-thinkingthefuture.com/rtf-fresh-perspectives/a938-15-examples-of-truely-inclusive-architecture/]

1.2.7 Доступний дизайн Lakeview, Дизайн Scout & Nimble [https://www.scoutandnimble.com/blog/designing-universal-spaces/]

У ванній кімнаті будинку Lakeview знаходиться душ з широкими скляними дверима та просторою лавою для зручного використання. Тут також є дві низькі ніші уздовж задньої стінки душової кабіни, до яких можна легко дістатися з лавки. В цьому приміщенні передбачено місце для розміщення інвалідного візка в межах душу, при з'єднанні двох видів підлоги поріг відсутній, що сприяє безперешкодному пересуванню на візку.

Інтер'єр сучасний, зі світлою плиткою на стінах. Простір виглядає чистим та доглянутим, мармурова підлога та мозаїчна у душі, в додачу з натуральними відтінками дерева демонструє витончений стиль будинку. (рис. 1.2.7)

1.2.8 Універсальний ремонт ванни, дизайн Карли Астон [https://carlaaston.com/designed/before-after-an-accessible-master-bathroom-is-created-using-universal-design-principles]

Ремонт цієї ванної кімнати був розроблений Карлою Астон для клієнта, який користується інвалідним візком. (рис.1.2.8, 1.2.9)

Під однією з раковин було виділено простір для легкого доступу для користувача в інвалідному візку, а рушникосушарку було встановлено прямо біля душу. Такі продумані деталі створюють комфортніше та доступніше середовище для кожного.

Є простір для маневрування візка. Також передбачено просторий душ без піддона, поручні розміщені на доступному рівні. Розсувна скляна перегородка, з широким отвором для заїзду на візку. У душовій розміщено мобільну лаву, що дає більше гнучкості ніж вбудоване кахельне сидіння в душі.

1.2.9 Універсальний ремонт ванни, дизайн Карли Астон

[https://carlaaston.com/designed/before-after-an-accessible-master-bathroom-is-created-using-universal-design-principles]

1.2.10Ванна кімната, Дизайнер Сопо Мамардашвілі. Тбілісі, Грузія

[https://www.behance.net/gallery/178842919/-SMALL-GUEST-WC-FOR-ARCHENOME-STUDIO-]

Дана ванна кімната (рис.1.2.10) облаштована враховуючи потреби мешканця, що користується інвалідним візком.

Кімната оснащені білою порцеляновою сантехнікою, раковини встановлені на оптимальній висоті, щоб під ними була можливість розмістити інвалідний візок. Також передбачено горизонтальний поручень по всьому периметру приміщення, який вдало доповнює мармурове облицювання приміщення. Зручно встановлено

довге вертикальне дзеркало з підсвічуванням, для кращої видимості. Підлога вкладена стійкою до ковзання керамогранітною плитка.

1.2.11Доступний дизайн ванної кімнати, Дизайнер Роаа Алі, Каїр, Єгипет [https://www.behance.net/roaaali]

Представлено інклюзивний дизайн ванної кімнати для пари з різними фізичними можливостями. (рис. 1.2.11)

Облаштовано повністю безбар’єрний душ зі спеціальними опорами, враховуючи хромовані поручні, що розміщені на доступному рівні, регульовані душові лійки та відкидне сидіння. Також передбачено великий, широкий душ без

піддона, таким чином надаючи достатньо місця для полегшеного в'їзду на інвалідному візку. Ванна кімната також може облаштована розсувними, а не розпашними дверима, що не змушує до зайвих маневрів. Ванна кімната облаштована мармуровою плиткою як на стінах, так і на підлозі. Душова зона облаштована світло-зеленою плиткою, що вдало доповнює інтер'єр та гармонійно поєднується з плиткою під мармур на стіні.

1.2.12 Central House, Лондонський проєкт туалету, Олфорд Хол Монаган Морріс [https://www.dolphinsolutions.co.uk/case-studies/central-house-washroom-project/]

На даному фото зображено сучасну ванну кімнату будівлі Центрального будинку в Уайтчепелі — відомій пам'ятці Лондона, спроектовану з урахуванням доступності. (рис. 1.2.12)

У проекті Central House Washroom було зроблено акцент на обладнанні. Стіни викладені білими квадратними плитками з чорною фугою, створюючи сітчастий малюнок. Навколо унітазу та раковини встановлено помаранчеві поручнів безпеки, які допомагають людям з обмеженою мобільністю. Підлога

викладена великими темними плитками, можливо, для контрасту та запобігання ковзанню.

Цей проект туалетної кімнати, має унікальний дизайн, який велику увагу приділив деталям, забезпечивши акцентне забарвлення кранів, тримачів для дозаторів мила, тримач для паперових рушників, сміттєвих баків тощо. Це зображення ілюструє, як дизайн може бути одночасно естетичним та функціональним для людей з обмеженими можливостями.

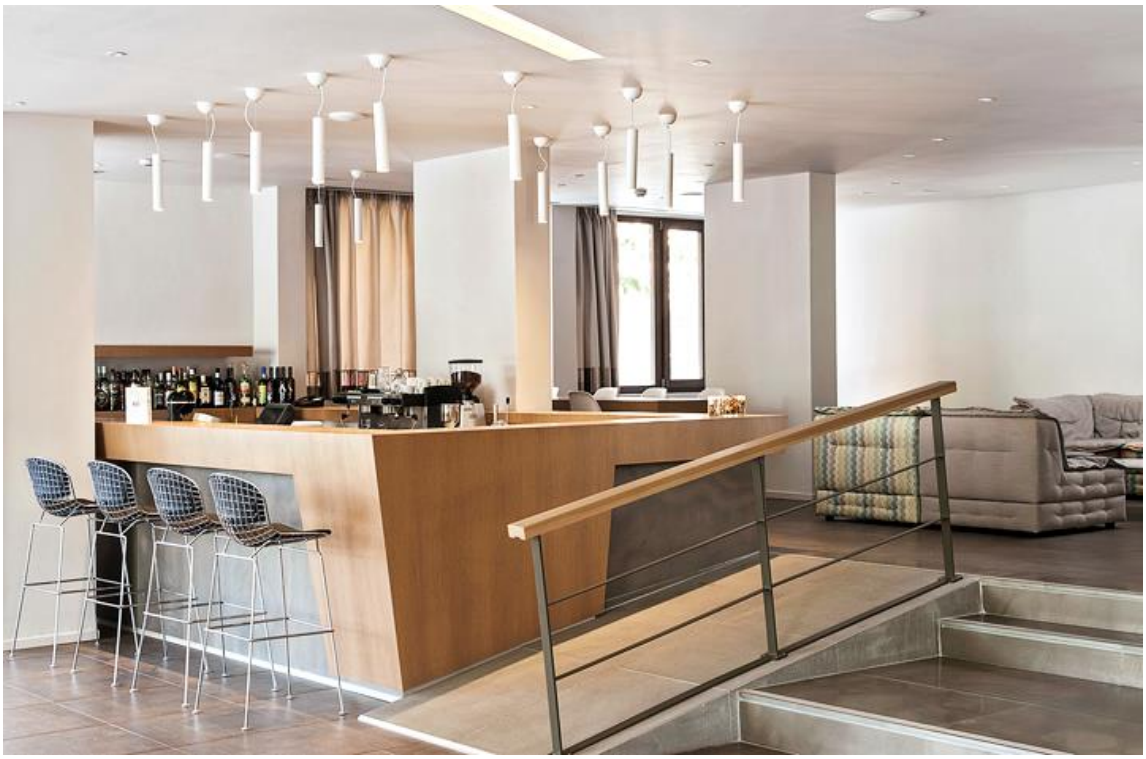

1.2.13 Kriti Hotel, Rkitekts, Ханья, Греція

[https://retaildesignblog.net/2014/11/04/kriti-hotel-by-rkitekts-chania-greece/]

Готель Kriti розташований в районі Кум Капі міста Ханья на Криті. Номери спроектовані таким чином, щоб розмістити гостей з обмеженими фізичними можливостями.

Основна мета полягала в тому, щоб досягти максимальної функціональності та естетично підтриманих просторів. Тому меблі були розроблені та адаптовані до

потреб кожного готельного номера. В інтер’єр інтегровано пандус для циркуляції, таким чином гарантуючи безбар'єрний рух для людей на інвалідних візках. Різнорівнева підлога вже не є проблемою, а подібна конструкція робить інтер’єр цікавим та незвичним. Однак недоліком є великий кут підйому пандусу, що на практиці вже ж створюватиме незручності. (рис. 1.2.13)

1.3. Нормативні вимоги проектування інтер’єрного середовища

При проектуванні інклюзивного простору до уваги слід взяти нормативи та ергономічні особливості, а також антропометричні дані та параметри допоміжних засобів, таких як крісло колісне. Грамотно організований проект планування повинен віддавати перевагу нескладному простору з нескладним плануванням.

Люди, що користуються кріслом колісним, повинні мати житловий простір, що забезпечує зручний доступ до всіх функціональних зон та обладнання. Головними показниками для облаштування такого простору будуть габарити візка. Крісло для людини з інвалідністю має такі роміри: довжина - 1,15 м, ширина - 0,7 м; для вільного маневрування та змоги зробити поворот на 180 градусів необхідним є наявність вільної зони розміром 1,5 на 1,5 м. [12]

Необхідно розглянути чіткий маршрут та відповідний простір для маневрування, наприклад, планування з мінімальними перешкодами, щоб забезпечити безпеку та ефективність щоденних гігієнічних процедур, виконання домашніх обов'язків та роботи вдома.

Крім того, необхідно переконатися, що двері достатньо великі, щоб вмістити інвалідного візка або обладнання для ходьби. Двері бажано проектувати з автоматичним відчиненням або розсувним механізмом. Полотно дверей не менше 0,9 м. Між кімнатами загального користування замість дверей, у випадках, де це можливо, варто розглянути вибір на користь аркових отворів, щоб покращити доступність і усунути проблеми.

Слід передбачити зональне розташування так, щоб були поруч кухня, їдальня та житлова зона. Це дозволить зменшити зайві переміщення та полегшить

розуміння функцій простору, таким чином полегшивши задачу як для людей з когнітивними порушеннями (допоможе залишатися зосередженими й досягати своїх цілей), так і для людей з порушеннями опорно-рухового апарату. За великих відстаней, у проекті слід передбачити облаштування певних місць відпочинку між маршрутами або між кімнатами, щоб люди з особливими потребами могли зупинитися та перевести подих.

Основні зони, такі як спальні, ванні кімнати та кухні, слід розміщувати на одному основному рівні (бажано перший поверх), щоб уникнути необхідності переміщатися сходами. Це робиться, щоб запобігти нещасним випадкам, пов’язаним із порушенням рівноваги, і травмам, пов’язаними із падінням. [1,3]

У проекті потрібно забезпечити особливе місце, де люди з різними потребами зможуть легко дістатися до різних зон будинку та керувати різними функціями, як от світло, штори, ворота та інші. Тобто йдеться про систему «розумного будинку», що керуватиметься дистанційно і бажано з декількох точок у домі. Також важливо встановити пристрої для надзвичайних ситуацій у кількох місцях, щоб забезпечити швидкий доступ до допомоги у разі потреби, обов’язковими є санвузли, кухня, біля ліжка у спальній кімнаті. Розміщення тривожних кнопок на рівні, що й вимикачі, розетки, дверні ручки – не більше ніж 1,1 м, не менше ніж 0,85 м. Простір проектується з врахуванням нормативних вимог до шляхів евакуації. [8,9,14]

При розробці дизайну інтер'єру для людини, яка користується кріслом колісним, важливо приділити особливу увагу деяким зонам, таким як: тамбур, кухня, санвузол, балкон, лоджія та ін.

Тамбур глибиною не менше 1,5 м, в ширину не менше ніж 2,2 м. Ширина коридорів не менше 1,5 м.

Підхід до обладнання чи меблів для людини на інвалідному візку повинен становити не менше ніж 0,9 м, а за необхідності повороту на 180 градусів – 1,5 м.

За наявності сходів у квартирі передбачувати влаштування піднімача, ліфта або якщо висота не значна, то пандусу, пандус оснащувати огорожу з поручнем - висота від 0,75 до 0,9 м. Уклон пандусу не має перевищувати 8%. Якщо

влаштовувати ліфт внутрішні габарити в ширину 1,1 м, глибина – 1,4 м.

Дверні ручки бажано мають бути поручнями, розміщуватись на висоті 0,85 - 1,1 м від рівня підлоги, та на відстань 0,4 м від бічної поверхні. Механізм застосовувати такий, що не вимагає великих зусиль, для керування має буди достатньо сили однієї руки.

Усі матеріали, обладнання, оснащення повинні відповідати санітарним нормам.

Кухня. Для забезпечення комфортного руху людини в кріслі колісному в межах кухні, її площа повинна бути не менше 9 квадратних метрів, тоді як мінімальна допустима ширина простору повинна складати 2,3 метра. В адаптованій кухні меблі мають бути налаштовані на індивідуальні потреби людини з інвалідністю або легко піддаватися регулюванню під ці потреби.

Меблі на кухні мають бути розташовані так, щоб можна було зручно дістатися до всіх столів на візку і мати достатньо місця для маневрування. Ширина для підходів до функціональної зони кухні повинна становити не менш як 0,9 м, а за необхідності повороту візка на 180 градусів ширина має становити не менше 1,2 м.

Плита, мийка, стіл та інші кухонні поверхні повинні бути розташовані на такій висоті, щоб людина з інвалідністю могла зручно користуватися ними самостійно. Допустима висота повинна становити 0,7 – 0,85 м, залежно від габаритів людини та її візка. Глибина стільниці не повинна перевищувати довжину витягнутої руки користувача. Сьогодні можна встановити регульовану стільницю, яка буде підлаштовуватись під користувача і не викликатиме дискомфорту в жодного з мешканців будинку.

Шафи повинні бути розташовані на доступній висоті, не більше ніж 0,15 м, або, в іншому випадку, рекомендовано встановити підіймач для підвісних шаф, щоб їхню висоту також можна було регулювати.

Для того щоб під’їхати до шаф впритул, потрібно передбачити виїмку для ніг у нижніх тумбах, розмір якої у висоту – 0,3 м, а глибина – від 0,15 м. Мийка повинна бути неглибокою і доступною для користувачів на візках, що означає, що під нею

має бути достатній простір оптимальної глибини та висоти для зручного під'їзду.

Слід також звернути увагу на електричні розетки, аби забезпечити доступ до них кожному.

Ванна кімната та санвузол. Для людей з обмеженими можливостями дуже важливо мати доступ до адаптованого санвузла. Його розміри, поручні та додаткове обладнання грають ключову роль у забезпеченні самостійної особистої гігієни.

У ванній кімнаті варто надавати перевагу душовій кабіні, а саме варіанту без піддона. Розмір душової має бути максимальним, не менше 1,2 м на 0,9 м, щоб можна було за потреби пересісти на підсівний стілець, його висота відповідає висоті сидіння крісла колісного. Трап для зливу має знаходитись на одному рівні з підлогою. Кран, та полички повинні бути в зоні досяжності

По периметру кімнати варто передбачити поручні різних видів, від стаціонарних до регульованих. Висота розміщення поручнів від 0,75 до 1 м, залежно від габаритів людини та призначення поручнів.

Туалет розмішується на висоті більшій ніж зазвичай, також на рівні сидіння візка.

Під умивальником має бути простір 0,7 м, а сама раковина умивальника кріпиться на висоті від 0,8 – 0,85 м від підлоги.

Балкон/лоджія. Покриття повинно бути рифлене, не ковзке. Мінімальна висота порогів, та накладання скосу за потреби.

Меблі. Бажано передбачити меблі, що можуть регулюватися під користувача, наприклад кухонні стільниці, підвісні шафки, що регулюються по висоті та ін. Меблі на колесах також актуальні, легко переміщувати, що дозволяє швидко перетягати або переносити їх у потрібне місце, або ж просто малогабаритне обладнання, яке легко підлаштувати під себе, пересунувши. Малогабаритні або регульовані меблі можуть бути спеціально розроблені з урахуванням безпеки користувача, що дозволяє уникнути можливих травм або нещасних випадків. Ергономічні меблі допомагають створити зручні умови для використання, що

покращує загальний комфорт і якість життя для людей з інвалідністю. Також варто використовувати меблі з закругленими краями, аби запобігти випадковим травмуванням.

Що стосується шаф для одягу, то звичайна система з вішаками не підходить. Можна також, як варіант, зберігати одяг у шафі відкритого типу або у шафі, що знаходитиметься на оптимально зручній висоті або вирішенням може стати кероване руків'я. [10]

Підлоги. Рекомендовано відмовитись від порогів, а за їх наявності не більше ніж 0,02 м та необхідно облаштувати скіс, під кутом не більше 8%. Підлога не повинна мати перепадів висот, за наявності стику різних типів поверхні облаштовувати плавний скіс. Матеріали не повинні бути ковзкими, особливо в приміщеннях з високою вологістю, тобто в санвузлах, кухнях, це може бути небезпечним.

Для опорядження квартири не рекомендується використовувати килим, а якщо використовувати, то килими повинні бути щільно прикріплений до підлоги.

Освітлення. Освітлення необхідно планувати так, щоб воно було рівномірним, без різких перепадів. На кухні варто облаштувати освітлення в робочій зоні Освітлення для маломобільних груп населення рекомендується на один рівень підвищувати.

Освітлення бажано повинно регулюватись, аби кожен з мешканців міг регулювати його під свої потреби та зручності. У коридорі можна встановити освітлення, що активізується рухом, такий варіант є зручним та значно спрощує задачу для людини, що пересувається за допомогою крісла колісного, немає потреби в пошуку вимикача. [1.12.14]

РОЗДІЛ ІІ. ЗАСОБИ І ПРИЙОМИ ФОРМУВАННЯ ІНТЕР'ЄРІВ ЖИТЛА ДЛЯ ЛЮДИНИ З ІНВАЛІДНІСТЮ

2.1. Вихідні дані

Проектований будинок, розташований в котеджному містечку Золоче, с. Вишеньки, Бориспільський р-н., вул. Липська, Київської області. (Рис. 2.1.1)

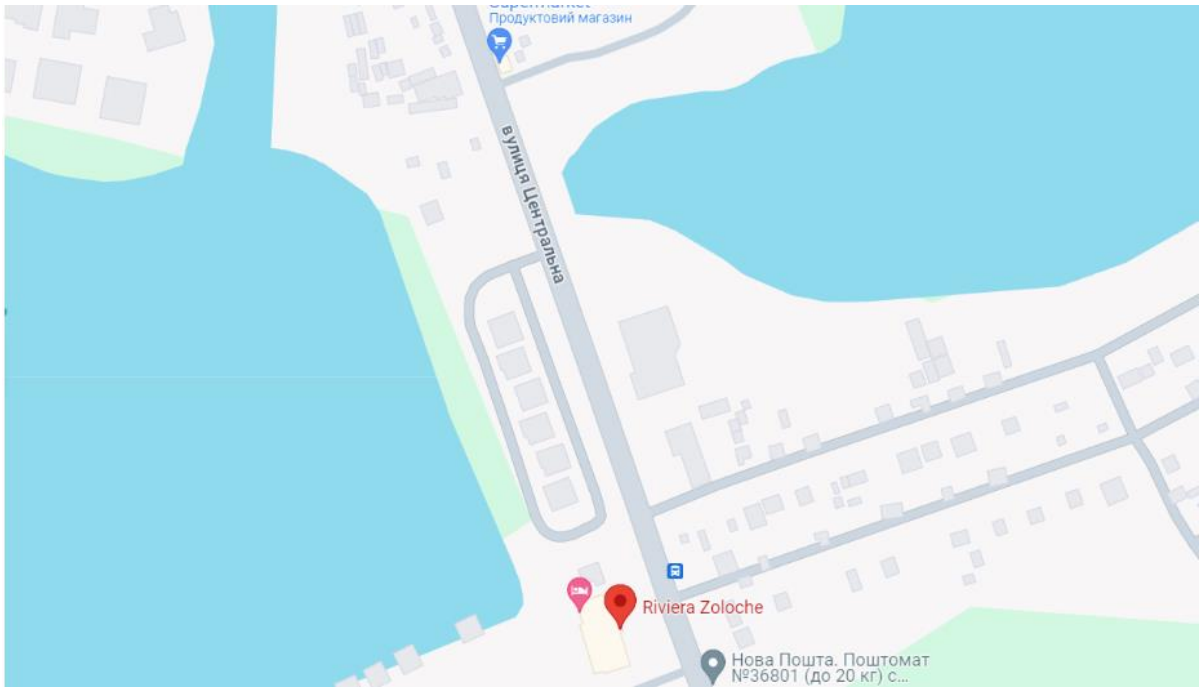

2.1.1 Ситуаційний план

Золоче — є чудовим вибором для тих, хто прагне жити в комфорті та безпеці одночасно насолоджуючись природою та зручною інфраструктурою. [15]

В огляду на розташування даний будинок має ряд переваг: доступність, територіальна місткість (на території кварталу є лікарня, школа, дитячий майданчик, розважальні заклади, супермаркет, парк, річка /озеро), відкриті простори, спокійний район, вихід до міста (відстань – 30 км). (Рис. 2.1.2)

Будинок, розташований на відстані від шумного міста, що є ідеальним для спокійного та комфортного проживання, сприятиме реабілітації, покращенню здоров’я як фізичного так і емоційного.

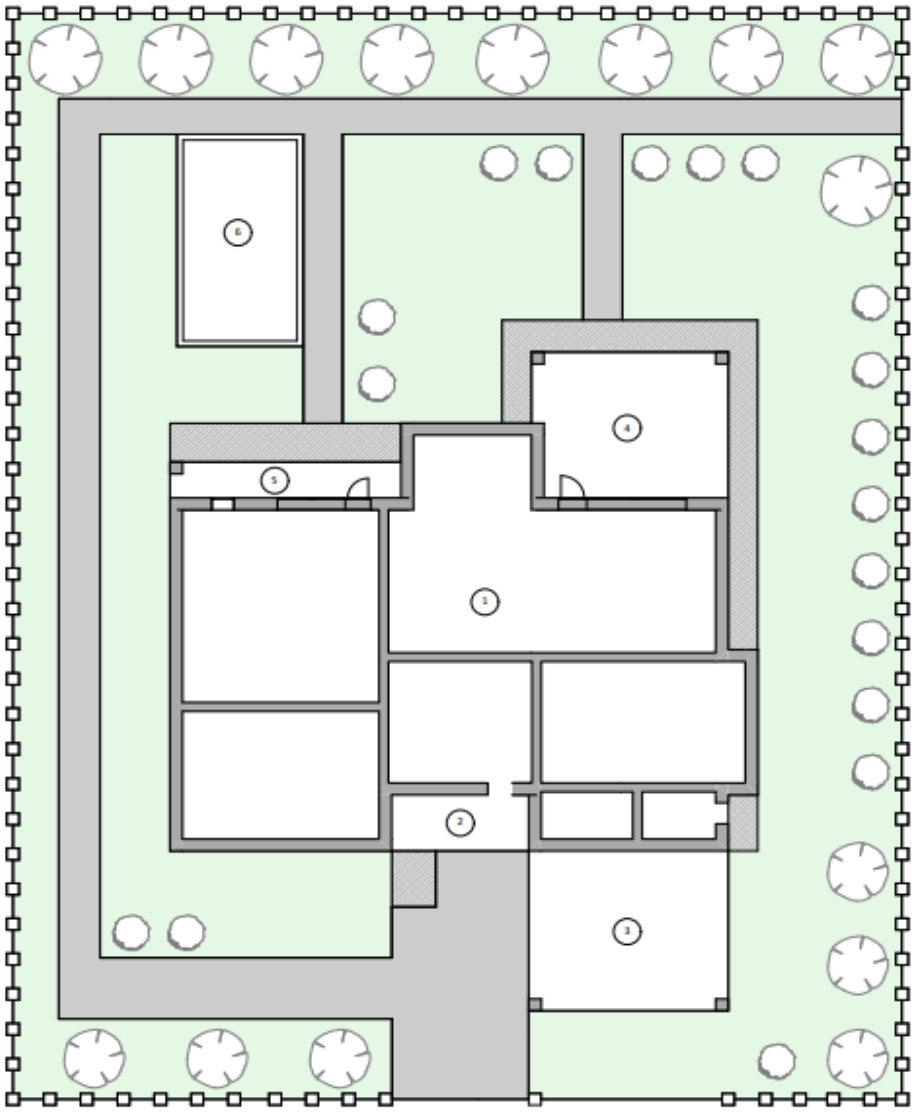

2.1.2 Генеральний план та експлікація до нього

Будинок одноповерховий, 255 м^2. Простора ділянка вміщає дві відкриті тераси, місце для паркування, відкритий басейн. В плануванні будинку передбачено три місткі житлові кімнати, при них є окремі ванна кімната та гардеробна. У будинку кухня-їдальня відкритого типу, що об’єднана з вітальнею. З

помешкання є ще три виходи, окрім головного. Також є окрема технічна кімната та пральня.

2.1.3 Перспективне зображення будинку

Отже, загальна площа будинку займає 255 м², що поділяється на такі приміщення: передпокій – 10,23 м^2, житлова кімната перша – 27,28 м^2, санвузол перший – 13,98 м^2, гардеробна перша – 13,19 м^2, житлова кімната друга – 26,80 м^2, санвузол другий – 8,58 м^2, гардеробна друга – 7,36 м^2, житлова кімната третя – 29,21 м^2, кухня-їдальня – 50,98 м^2, вітальня – 45,90 м^2, пральня – 8,80 м^2, технічна кімната – 10,7 м^2, складова – 6,05 м^2, та тераси загальною площею – 108,16 м^2.

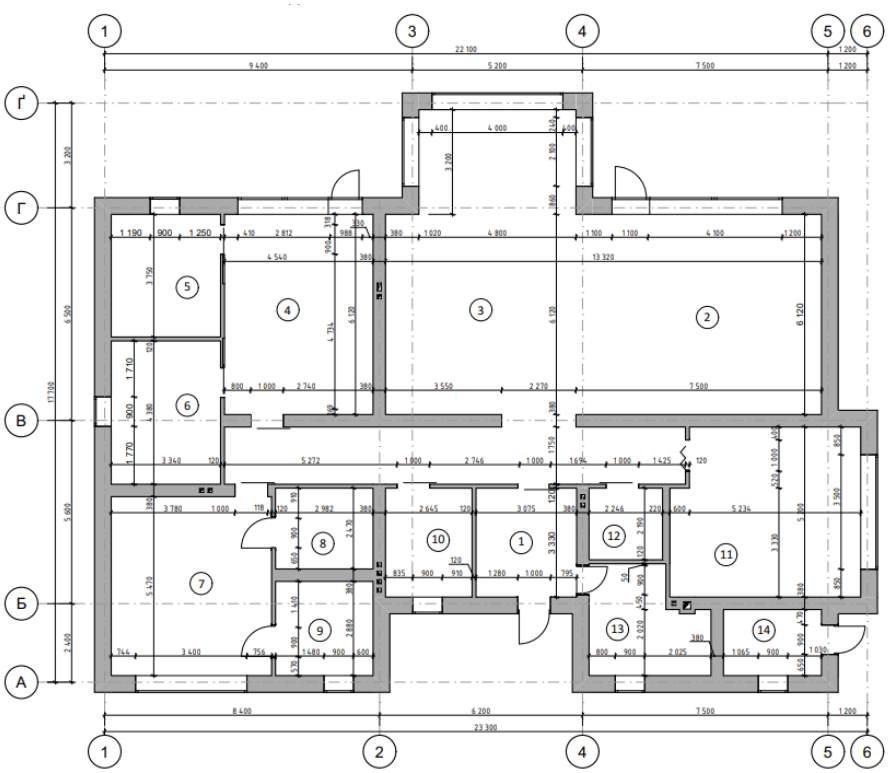

ЕКСПЛІКАЦІЯ ПРИМІЩЕНЬ

№	Найменування	Площа, м^2
1	Передпокій	10,23
2	Вітальня	45,90
3	Кухня-їдальня	50,98
4	Спальня	27,28
5	Гардеробна	13,19
6	Санвузл	13,98
7	Спальня	26,80
8	Санвузл	8,58
9	Гардеробна	7,36
10	Пральня	8,80
11	Спальня	29,21
12	Санвузл	4,90
13	Тех. кімната	10,7
14	Кладова	6,05
		263,96

2.1.4 План будинку та експлікація до нього

2.2. Концепція інтер'єрів житла для людини з інвалідністю

При створенні дизайну інтер’єру даного житлового простору для людини з інвалідністю зосереджено увагу на таких аспектах як-от максимальна доступність, ергономічність, функціональність, безпека та комфорт. Задача полягає в умеблюванні, облицюванні будинку з урахуванням норм і вимог інклюзивності, аби створений простір задовольняв усі потреби людини, що користується кріслом колісним. При цьому дизайн розроблено з урахуванням принципів універсального дизайну, аби житло було однаково комфортним як для людини з інвалідністю, так і для його співмешканців: дружина та дитина підліткового віку.

Використано міцні, стійкі до пошкоджень матеріали, зносостійкі та такі, що запобігають ковзанню. Приміщення розроблено в спокійних, нейтральних та пастельних кольорах з додаванням акцентних елементів, таким чином дизайн буде комфортним, гарантуватиме відчуття безпеки та спокою.

Меблі розставлено з урахуванням ергономічних та антропометричних даних, а також параметрів крісла колісного мешканця; розташовані так, щоб забезпечувати легкий доступ до всіх необхідних речей та не створювали додаткових бар'єрів в приміщеннях. Будинок має задовольняти основні потреби та мати відповідне оснащення, без зайвих елементів, що будуть ускладнювати рух будинком. Меблі в проєкті: легко пересувні, малогабаритні, з системою регулювання (стільниця кухонна, підвісні шафки регулюється по висоті). Елементи з можливістю регулювання впроваджені для того, щоб простір був однаково комфортним усім мешканцям, регулювання дає можливість кожному підлаштувати середовище під себе та свої потреби.

Вмонтовано ефективні системи розсувних дверей, розсувні двері передбачено для максимально легкого користування для людини на візку, аби не змушувати виконувати зайві маневри як-от для відчинення розпашних дверей.

Відсутні міжкімнатні пороги, підлога на одному рівні. Вимикачі, розетки та дверні ручки знаходять на доступній висоті. Поза будинком та в будинку передбачено пандуси та скоси відповідно у всіх місцях, де є перепади висот.

Житло оснащено поручнями в місцях де це є необхідним, у ванній кімнаті, спальній та також у вітальні для комфортного та безпечного часопроведення, передбачено для того, щоб мешканець на візку не відчував потреби в сторонній допомозі та міг бути максимально самостійним. Варто зазначити, що поручні не впливають на гармонійність дизайну, а доповнюють його, зводячи при цьому до мінімуму можливість потенційних травмувань.

Освітлення максимально рівномірне, адаптоване, є змога регулювати за різних потреб.

Загалом, концепція житла полягає в комплексному підхід до створення зручного та доступного простору, що базується на принципах універсального дизайну та враховує специфічні потреби кожного мешканця, створює відчуття безпеки та комфорту. Житло не перенасичене меблями та обладнанням, аби було достатньо простору для маневрування та комфортного, безбар'єрного поживання.

2.3 Функціонально-планувальне й об'ємно-просторове рішення інтер'єрів житла для людини з інвалідністю

Пріоритетом у функціонально-планувальному й об'ємно-просторовому рішеннях було створення безбар’єрного, ефективного, зручного та безпечного середовища, що підтримуватиме високий рівень якості життя всіх своїх мешканців.

На етапі демонтажу було вирішено розширити дверні прорізи до 1 м, аби при умовах влаштування розсувних дверей було достатньо місця для проїзду крісла колісного. Житлові кімнати мають прилеглі окремі санвузли та гардеробні, що дозволяє робити один окремий спеціалізований санвузол для людини на візку. Житлові кімнати, вітальні, кухні та інші кімнати сплановані з урахуванням легкого доступу та можливостей маневрування.

Вхідна зона. Перш за все передбачено розташування пандуса перед ґанком будинку та також біля виходу до терас, для зручного та безпроблемного пересування та кріслі колісному. Ручка вхідних дверей як і всіх інших, міжкімнатних, опускається на рівень зручний для користування людини, що пересувається за допомогою візка. Гачки для одягу також опущено на максимально доступний рівень. На вході в житлову зону з передпокою передбачено влаштування розсувної перегородки

Кухня-їдальня. Приміщення просторе та безбар’єрне, об’єднує такі функціональні зони як кухня, їдальня та вітальня. Меблі розташовані так, щоб забезпечити легкий до них доступ. В плануванні кухонної зони передбачено збереження «робочого трикутника», тож робота на кухні буде ефективною та зручною. Простора кухня дозволяє зробити вибір на користь кухні з островом. Відстань від робочої зони до острова складає допустимих 1,5 м. Обідній стіл відокремлений від загальної зони кухні, розміщується біля вікон, що мають мальовничий вигляд на сад.

Вітальня. Слугує як зоною відпочинку, так і зоною для комунікації, тому розміщено достатню кількість м'яких меблів. Передбачено місце, де можна

під’їхати на візку. Меблі розташовані так, щоб забезпечити комфортний доступ до всіх зон. Влаштовано поручні, підвісні та стаціонарні, за бажання людини у візку пересісти на диван. Вітальня простора, достатньо місця для маневрування, не перенавантажена устаткуванням. Облаштовано ТВ зону, де можна насолоджуватися часом проведеним разом з родиною та друзями.

Житлова кімната. В будинку передбачено три спальні, одна з яких належить подружжю, де чоловік, що пересувається за допомогою візка. Інша спальня призначена для дитини віком 16 років, та також є гостьова спальня. У кожній з зазначених кімнат передбачено широке ліжко, робочу зону та шафи, за умови відсутності окремої гардеробної.

У кімнаті, що належить мешканцю з інвалідністю, передбачено встановлення поручнів: поручень розсувний біля ліжка та підвісний поручень-трапеція над ліжком. З тієї ж кімнати є прохід до приналежного санвузла та окремої гардеробної, також є вихід до саду, що також слугує пожежним виходом. Ліжко на рівні сидіння візка – 0,5 м, робоча зона – підвісна, що дозволяє без проблем під’їжджати до неї. Меблі легко пересувні, не габаритні, мобільні.

Санвузол. В будинку три санвузли, при кожній з житлових кімнат. Ванна кімната, що при спальні подружжя буде спеціалізованою. Приміщення містке та просторе, тому було вирішено встановити як душову кабіну, так і ванну. Душова кабіна без піддона, для зручного заїзду на кріслі колісному, має скляну перегородку, в кабіні влаштовано відкидне сидіння, на висоті сидіння крісла, по обидва боки сидіння облаштовано поручні (відкидний, стаціонарний). Згідно з нормативними вимогами, поручні передбачено біля туалету, по обидва боки.

Розетки на доступному рівні. В туалеті буде встановлена кнопка виклику тривоги, оскільки це одне з потенційно небезпечних приміщень у будинку. Кнопка буде розташована на легкодоступному рівні для забезпечення швидкого реагування за екстрених ситуацій.

В цілому, функціональне рішення для житла у якому мешкає, що пересувається за допомогою крісла колісного, спрямоване на ефективну

циркуляцію, безпеку та комфорт. Меблі та побутова техніка розташовані так, щоб забезпечити легкий доступ, достатньо місця для маневрування. Приміщення просторі, висота стелі 3 м - відчуття простору та свободи руху забезпечено. Меблі ергономічні, спеціалізовані, легкодоступні шафи, полиці та стелажі.

Будинок відповідає сучасним стандартам: автоматизовані системи безпеки, вентиляції, кондиціювання та освітлення, що забезпечують комфорт та безпеку. Управління ними дистанційне, за допомогою пульта або мобільного застосунку.

2.4. Меблі та обладнання

Мета цього проекту полягає у створенні функціонального, доступного та комфортного середовища, яке відповідає потребам всіх його мешканців. Тому пріоритетним при облаштуванні житла було забезпечення його універсальності.

Для кожного з приміщень передбачено певну гарнітуру та обладнання, що відповідатиме принципам універсальності, що певним чином допомагатиме людині з інвалідністю бути самостійним та на рівних з іншими членами родити.

Житлова кімната. Біля ліжка вмонтовано два види поручнів з нержавіючої сталі, вони обираються в залежності від ступеня інвалідності, з боку ліжка прикріплено відкидну перегородку-поручень. Над ліжком встановлено поручень-трапецію. Саме ліжко знаходиться на рівні сидіння візка, тобто 0,5 м.

Приліжкові тумби мобільні. Перед ліжком знаходиться дерев’яна консоль. При стіні розміщується робоча зона на висоті 0,75 м, столик з ДСП, підвісний, аби не ускладнювати користування ним для людини на візку. Дзеркало по всій довжині стіни, вертикально, для найбільшого огляду. Килимові покриття відсутні.

В інтер'єрі переважають нейтральні кольори, але для того, щоб зробити приміщення цікавішим, було додано акцентний елемент насиченого кольору у вигляді – підвісного світильника.

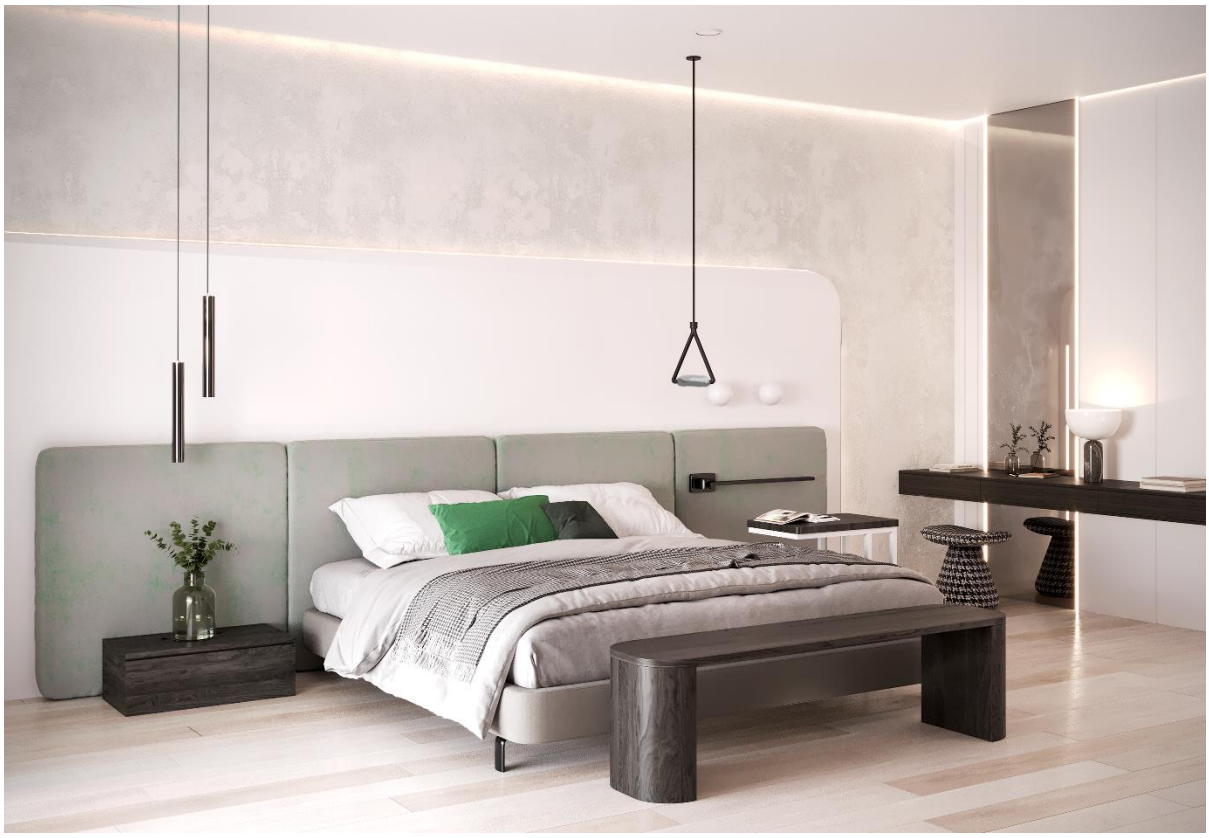

2.4.1 Інтер’єр житлової кімнати

Санвузол: Умивальник розташований на висоті 0,85 м, стільниця під умивальник – литий мармур. Під стільницею розташовуються мобільні шафки з ЛДСП. Габаритне дзеркало. Фарбовані поручні різних видів з нержавіючої сталі розташовані біля туалету, ванної та в душовій кабіні.

Стіни облицьовано декоративною плиткою, поручні для створення гармонійності пофарбовано в яскравий та акцентний колір, покриття підлоги – керамогранітна плитка. (Рис. 2.4.2, Рис. 2.4.3)

2.4.2 Інтер’єр санвузла

2.4.3 Інтер’єр санвузла

Кухня-їдальня. Кухонні меблі виконано під вимоги людини на інвалідному візку, стільниця розміщується на рівні 0,85 м. Передбачено, що зона мийки знаходитиметься на ділянці з механізмом для регулювання висоти, під цією ділянкою вільний простір. Так же системою опускання будуть оснащені декотрі центральні підвісні шафки, що робить їх доступними для всіх. У нижні шафки мають виїмку – 0,3 м у висоту, 0,15м – глибина, що дозволить під'їхати впритул на візку.

Кухня матиме елемент - острів, спеціально розроблений під потреби мешканців, з урахуванням інклюзивності. На острові розміщено варильну поверхню. Великий обідній стіл з темного дерева та МДФ, стільці чорні, каркас із масиву ясена. Кухня виконана в пастельних кольорах, з додавання текстури дерева, для створення комфортного та приємного середовища, покриття стіни біля робочої поверхні – керамічна плитка. (Рис. 2.4.4)

2.4.4 Інтер'єр кухні-їдальні

Вітальня. Основним елементом буде м’який світлий текстильний диван, поруч розміщено два малогабаритні стільці. Перевага надавалась меблям на високих ніжках, для можливості під’їжджати до них впритул. Центральний елемент – круглий журнальний столик з темного дерева. Поряд з диваном пофарбовані поручні з нержавіючої сталі. Обладнана ТВ зона шафкою для книг та підвісною тумбою з ЛДСП.

Загалом, гарнітуру та устаткування підбирали за принципами ергономічності. Вибрані спеціалізовані меблі регулюються за висотою та положенням, є мобільними та міцними. Для додаткової підтримки встановлено поручні. Матеріали обрано відповідно до санітарних норм: вони стійкі, не ковзкі, безпечні, екологічні та легкі у догляді. (Рис. 2.4.5)

2.4.5 Інтер’єр вітальні

РОЗДІЛ ІІІ. ДИЗАЙН ЕЛЕМЕНТУ КУХОННОГО ОБЛАДНАННЯ

3.1 Дослідження та аналіз проектної практики з проектування кухонного острова

Кухонний острів – це відокремлена, зазвичай, центральна частина кухні, що забезпечує додатковий робочий простір; це спеціальне обладнання, що робить кухню більш адаптивною, підвищуючи функціональні можливості.

Встановлення цього елементу потребує наявності великого та просторого приміщення, тому варто зважати на площу - не менше 15 м². Для комфортного і зручного користування мінімальна відстань від робочої зони до острова повинна становити 1,5 м. Якщо хтось із користувачів пересувається на візку, така відстань вважається прийнятною для можливості маневрування.

За глибиною стільниця острова повинна бути не більшою ніж довжина витягнутої руки, або можна було дістатись до протилежного боку. Висота острова залежить від висоти робочої зони інших кухонних елементів. За врахування потреб людини з інвалідністю рекомендована висота 0,75-0,85 мм.

З наявністю острова можливості кухні стають значно ширшими. Острів може слугувати не лише як робоча зона, а також як обідній стіл, барна стійка або ж місце зберігання посуду, начиння кухонного та ін. Можливе інтегрування в острів розеток, варильної плити, мийки, навіть витяжки чи інших побутових приладів. За такого облаштування стає можливим дотриматися концепції «робочого трикутника» у кухнях великої площі, забезпечуючи ергономічне та ефективне функціонування.

Кухонний острів також може слугувати неформальною зоною для комунікації, спілкування з рідними. У такому випадку передбачається, облаштування простору для ніг, додавання барних стільців, пуфів чи іншого обладнання для сидіння.

Зазвичай острови встановлюються у кухнях з відкритим плануванням, тоді острів набуває ще однієї функції – зонування. За допомогою кухні можна чітко розмежувати зони кухні та вітальні чи інших зон, що мають різню функцію. Однак, залежно від дизайну острів може й об’єднати простір створивши своєрідну взаємодію між приміщеннями.

Острів може мати будь-яку форму, з будь-яких найрізноманітніших матеріалів, абсолютно різних, цей елемент може слугувати як акцентом у приміщенні, так і гармонійним ансамблем з кухнею. Острів може мати вигляд найрізноманітніший, залежно від індивідуальних побажань клієнтів.

Підбір стільців чи підвісних світильників чи інших елементів також відіграє свою роль і є важливим у створенні композиції, що демонструє унікальний стиль. Острів, його стиль та доповнення підіймає естетичну привабливість кухні.

Отже, організація кухні з островом має ряд переваг:

- підвищується ергономічність;
- додаткова робоча зона;
- додатковий простір для зберігання;
- слугує своєрідним відмежуванням між зонами відкритої кухні та вітальні;
- місце для комунікації;
- естетичне доповнення інтер'єру.

Аналіз аналогів

3.1.1 Острів кухні [https://pin.it/5uSuqCjU4]

Цей кухонний острів (3.3.1) має сучасний дизайн та виглядає дуже стильно. Він виготовлений з матеріалу, що нагадує бетон, має прямокутну форму та інтегровану раковину з краном на верхній поверхні. Відсутність нижніх шаф може забезпечити простір для колін, якщо хтось сидить.

Загалом, цей острів вписується в сучасний мінімалістичний стиль, з чистими лініями та нейтральними кольорами, що додають сучасності простору.

3.1.2 Кухня, музей IKEA, Швеція [IKEA Museum set to open in Sweden (dezeen.com)]

Зображена на фото кухня з центральним островом. Цей кухонний острів розроблений з урахуванням інклюзивності та доступності. Під стільницею острова

є вільний простір, що дозволяє зручно розмістити інвалідний візок. Висота стільниці також підібрана для зручного використання з сидячого положення.

Один бік острова має полиці для зберігання кухонних речей, які знаходяться в зоні досяжності. Цей дизайн свідчить про уважність до потреб користувачів з різними рівнями рухової активності.

3.1.3 Кухня [https://kupistul.ua/ua/blog/kuhonniy-ostrov-plyusy-i-minusy]

Острів на фото (3.1.3) виглядає дуже лаконічно та функціонально. Його простий дизайн дозволяє зосередитися на основних функціях. Темна стільниця острова відмінно гармонує зі світлим дерев’яним столом. Цей контраст додає візуальної цікавості. Острів має достатньо місця для приготування їжі, а також для сімейних обідів чи роботи.

3.1.4 Кухня [https://www.behance.net/gallery/127639975/ARMADALE-RESIDENCE]

Острів кухня має мармурову стільницю з темним жилкуванням, в стільницю вбудовано раковину. Перед островом, в місці де робоча зона перетікає у барну стійку розташовані три високі стільці.

Щодо інклюзивності, є простір для колін під стільницею, однак висота острова може не підходити для осіб, які користуються інвалідними візками або для низького зросту, що може обмежити доступність для осіб з інвалідністю.

3.2 Основні вузли, деталі та підбір матеріалів для проектування кухонного острова

Задачею було спроектувати острів з врахуванням принципів інклюзивності та зважаючи на ергономічні вимоги. Спроектований мною кухонний острів складатиметься з таких елементів: робоча зона з варильною плитою, барна стійка, шафи для зберігання.

Загальні габарити: висота – 0,85 м, глибина – 1,1 м, ширина – 2,8 м.

3.2.1 Аксонометричне зображення кухонного острова

Робоча зона з варильною поверхнею. Стільниця під плиту відокремлена від стільниці під барну стійку, її ширина – 1,9 м, глибина – 1,1 м. Для стільниці обрано електроопору з механізмом регулюванням висоти, таким чином кожен з мешканців будинку зможе на рівних користуватися плитою, не відчуваючи при цьому дискомфорту. Під стільницею передбачено вільний простір глибиною 0,6 м для змоги впритул під'їхати на візку. Стільниця буде виконана з натурального каменю – мармуру, опора – метал.

Барна стійка. Барна стійка статична, невеликого розміру: ширина – 0,9 м, глибина – 1,1 м, висота – 0,85 м. Виконана з дерева – темний дуб.

Шафи для зберігання. Шафи розміщуються від обома стільницями, загальна кількість окремих шафок – 4. Ширина кожної – 0,45 м, висота – 0,7 м, глибина – 0,45 м. Відіграють як функціональну, так і естетичну роль - приховують металеву регульовану опору. Шафки виконано з ЛДСП.

3.3. Естетика дизайну кухонного острова

Кухонний острів був спроектований перш за все для зручного та ефективного

користування, забезпечуючи збереження принципу «робочого трикутника». Проте цей елемент виконує й естетичні функції, гармонійно доповнюючи загальний вигляд кухні.

Елегантний острів поєднує два різні матеріали: мармур, що додає простору розкішного вигляду, відчуття свіжості та дерево, що надає кухні тепла та глибина. Шафки під стільницями, виконані в пастельних тонах, додають легкості та ніжності інтер'єру, створюючи гармонійний баланс між природними відтінками мармуру та дерева.

Проста і водночас витончена конструкція, доповнена природними матеріалами, створює в приміщенні відчуття комфорту, безпеки та спокою.

ВИСНОВОК

Отже, тема дизайну інтер'єру житла для людини з інвалідністю порушує важливі соціальні, економічні, психологічні та технологічні питання, що зумовлюють її високу важливість та актуальність у сучасному світі. Цей аспект дизайну інтер'єру не лише забезпечує комфорт і практичність для людей з інвалідністю, але й наголошує на принципах інклюзивності в сучасному суспільстві.

Розробка та впровадження ефективних рішень у цій галузі дизайну розкриває можливості для створення простору, що є інклюзивним, гуманним та безбар'єрним, відзначається різноманіттям, рівністю та сприяє покращенню якості життя для широкого кола людей.

Дизайн інтер'єру для людей з інвалідністю не обмежується лише вирішенням практичних аспектів. Його значення виходить далеко за межі функціональності, оскільки він впливає на якість життя, самооцінку та соціальну інтеграцію цільової аудиторії. Створення інтер'єрів, спеціально адаптованих для осіб з інвалідністю, визначається взаємодією між технологічними рішеннями, теоретичними дослідженнями та людським підходом, спрямованим на забезпечення комфорту та самодостатності.

Практичні відкриття та інноваційні рішення в області дизайну інтер'єру для інвалідів підкреслюють необхідність постійного розвитку цього напрямку. Забезпечення доступності та функціональності житлових просторів для всіх, незалежно від їхніх фізичних здібностей, є важливим у формуванні суспільства, що інтегрує всіх його учасників.

У світлі сучасних викликів та технологічних можливостей, дослідження в галузі дизайну інтер'єру для інвалідів відкриває шлях для новаторських рішень. Розуміння індивідуальних потреб та врахування впливу дизайну на фізичне та емоційне становище стає каталізатором для змін у створенні житла, спрямованого на вдосконалення якості життя людей з інвалідністю.

Запропоновано основні рекомендації щодо дизайну як простору, так і його

елементів. При проектуванні житлових інтер'єрів враховуються особливості окремих груп людей з інвалідністю, їх незалежність та фізичні можливості, оскільки вони взаємопов'язані зі ступенем мобільності всередині домашнього простору.

Надавати перевагу варто відкритому плануванню, вбудованим меблям, що регулюються за висотою, універсальним меблям, рівним та не слизьким підлогам, рівномерному освітленню освітлення.

Основні пропозиції полягають у тому, що дизайн має підкреслювати відкрите планування з нескладним плануванням, короткі та непересічні циркуляції, місця відпочинку для середніх і довгих подорожей, вбудовані меблі з регульованою висотою, універсальні меблі для багатоцільового використання, рівні та неслизькі, рівномірні підлоги та освітлення та гармонія з природними змінами освітлення.

Ці рекомендації дають додаткові знання для створення житлових приміщень. Такий дизайн інтер’єру будинку створює функціональне та дружнє середовище, яке покращує фізичний та психічний добробут його мешканців. Інклюзивний дизайн житла дозволяє людям з особливими потребами жити більш комфортно та безпечно, без потреби в постійній підтримці чи переміщенні, тим самим покращуючи їх загальну якість життя.

З прийняттям та ратифікацією Конвенції про права інвалідів, Україна підтвердила свою зобов'язаність забезпечити повне та рівне здійснення всіх прав для інвалідів. Цей крок спрямований на вдосконалення життя осіб з фізичними, психічними, інтелектуальними або сенсорними порушеннями та покликаний зробити суспільство більш інклюзивним та гуманним. При цьому важливо не лише визнавати права інвалідів, але й активно впроваджувати та дотримуватися стандартів доступності у всіх сферах життя.

Завдяки зусиллям національних та міжнародних ініціатив, створення інклюзивного суспільства стає реальністю, де кожна людина, незалежно від своїх можливостей, має можливість вільно та повноцінно брати участь у всіх аспектах життя.

Для проектування було обрано житло в котеджному містечку Золоче, с. Вишеньки, Київської області. З огляду на розташування даний будинок має ряд переваг: доступність, територіальна місткість, відкриті простори, спокійний район, вихід до міста.

Будинок одноповерховий, 255 м^2. Простора ділянка вміщає дві відкриті тераси, місце для паркування, відкритий басейн. В плануванні будинку передбачено три місткі житлові кімнати, при них є окремі ванна кімната та гардеробна. У будинку кухня-їдальня відкритого типу, що об'єднана з вітальнею. З помешкання є ще три виходи, окрім головного, є окрема технічна кімната та пральня.

При створенні дизайну інтер'єру даного житлового простору для людини з інвалідністю зосереджено увагу на таких аспектах як-от максимальна доступність, ергономічність, функціональність, безпека та комфорт.

Концепція житла полягає в комплексному підхід до створення зручного та доступного простору, що базується на принципах універсального дизайну та враховує специфічні потреби кожного мешканця, створює відчуття безпеки та комфорту.

Функціональне рішення для житла спрямоване на ефективну циркуляцію, безпеку та комфорт. Меблі та побутова техніка розташовані так, щоб забезпечити легкий доступ, достатньо місця для маневрування.

Будинок відповідає сучасним стандартам: автоматизовані системи безпеки, вентиляції, кондиціювання та освітлення, що забезпечують комфорт та безпеку. Управління ними дистанційне, за допомогою пульта або мобільного застосунку.

Меблі та обладнання підібрані за принципами ергономічності. Вибрані спеціалізовані меблі регулюються за висотою та положенням, є мобільними та міцними. Для додаткової підтримки встановлено поручні. Матеріали обрано відповідно до санітарних норм: вони стійкі, не ковзкі, безпечні, екологічні та легкі у догляді. Естетично інтер'єр привабливий, надає відчуття безпеки, спокою та комфорту.

Як елемент було спроектовано кухонний острів – це відокремлена частина кухні, що забезпечує додатковий робочий простір. Розміщується за рекомендацією в приміщеннях з великою площею. Має ряд переваг: підвищує ергономічність, створює Додатковий простір для зберігання, додаткову робочу зону, місце для неформального спілкування, естетично доповнює інтер'єру.

Острів спроектований з врахуванням принципів інклюзивності та зважаючи на ергономічні вимоги. Острів складатиметься з таких елементів: робоча зона з варильною плитою, барна стійка, шафи для зберігання. Для стільниці під плиту обрано електроопору з механізмом регулюванням висоти, таким чином кожен з мешканців будинку зможе на рівних користуватися плитою, не відчуваючи при цьому дискомфорту.

Виконано з мармуру та дерева, таким чином проста і водночас витончена конструкція, доповнена природними матеріалами, створює в приміщенні відчуття комфорту, безпеки та спокою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Особи з інвалідністю. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://minre.gov.ua/2023/09/22/v-ukrayini-nalichuyetsya-3-miljony-lyudej-z-invalidnistyu/
2. Як зробити будинок доступним для інвалідного візка. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://citylift.com.ua/company-news/how-to-make-home-wheelchair-accessible.html
3. Проєкт на облаштування доступності приміщення для МГН та інвалідів. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://advokat-bti.com.ua/ua/proekt-na-oblashtuvannya-dostupnosti-prymishhennya-dlya-mgn-ta-invalidiv/
4. Інтер'єр для людини на інвалідному візку. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://jak.koshachek.com/articles/inter-er-dlja-ljudini-na-invalidnomu-vizku.html
5. Архітектура для всіх: 10 продумано спроектованих будівель для людей з обмеженими можливостями. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://architizer.com/blog/inspiration/collections/design-for-disabilities/
6. Універсальний дизайн житла для людей з обмеженими можливостями/ Shahrom & Zainol // Journal of Design and Built Environment, 2015
7. ДБН В.2.2-40:2018. Інклюзивність будівель і споруд. – Вид. Офіц. – К.: Державні будівельні норми України, 2018. – 23 с.
8. Аміра Осман. Житло для людей з особливими потребами: фізичний дизайн інтер'єру для людей з особливими потребами: автореф. канд. арх. – інклюзивний дизайн / Аміра Осман – 2008 – 57 с.
9. Універсальний дизайн. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A3%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%B5%D1%80%D1%81%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%B4%D0%B8%D0%B7%D0%B0%D0%B9%D0%BD
10. Дизайн універсальний. Як спроектувати будинок з урахуванням потреб людей з обмеженими можливостями? [Електронний ресурс] – Режим доступу:

https://blogs.iadb.org/ciudades-sostenibles/en/how-to-design-a-house-considering-the-needs-of-people-with-disabilities/

11. Дизайн інтер'єру житла для людей з особливими потребами в Таїланді на основі фізичних можливостей: вік, стать і умови проживання. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://www.mdpi.com/2075-5309/13/9/2170

12. Життєве середовище для людей з обмеженими можливостями. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://coollib.net/b/542051-henno-yurevich-kalmet-zhilaya-sreda-dlya-invalida/readp

13. 12. В.П. Король. Архітектурне проектування житла: навчальний посібник / В.П. Король – К.: Фенікс, 2006. — 208 с.

14. Гендерний аудит доступності : методичні рекомендації / Л. Ю. Байда, Я. В. Грибальський; Нац. Асамблея людей з інвалідністю України. − Київ, 2018. – 72 с.

15. Доступність та універсальний дизайн: навчально-методичний посібник / Нац. Асамблея людей з інвалідністю України; Канадсько-український проект; – Київ, 2013. – 128 с.

16. Інклюзивний Дизайн: Забезпечення доступності та комфорту для всіх[Електронний ресурс] – Режим доступу: https://medium.com/@zamedyanskiy/%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%BB%D1%8E%D0%B7%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D0%B4%D0%B8%D0%B7%D0%B0%D0%B9%D0%BD-%D0%B7%D0%B0%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%B4%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%83%D0%BF%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96-%D1%82%D0%B0-%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D1%84%D0%BE%D1%80%D1%82%D1%83-%D0%B4%D0%BB%D1%8F-%D0%B2%D1%81%D1%96%D1%85-5012d345d197

17. Принципи універсального дизайну. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://ud.org.ua/publikatsiji/11-printsipi-universalnogo-dizajnu

18. Навчально-методичний посібник «Доступність та універсальний дизайн». [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://ud.org.ua/biblioteka/books/176-navchalno-metodichnij-posibnik-dostupnist-ta-universalnij-dizajn

19. Золоче — котеджне містечко. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://zoloche.ua/pro-zoloche/

20. Система кухонних островів. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://dvorsky.kiev.ua/ua/stati/kuxni/sistema-kuxonnyix-ostrovov/

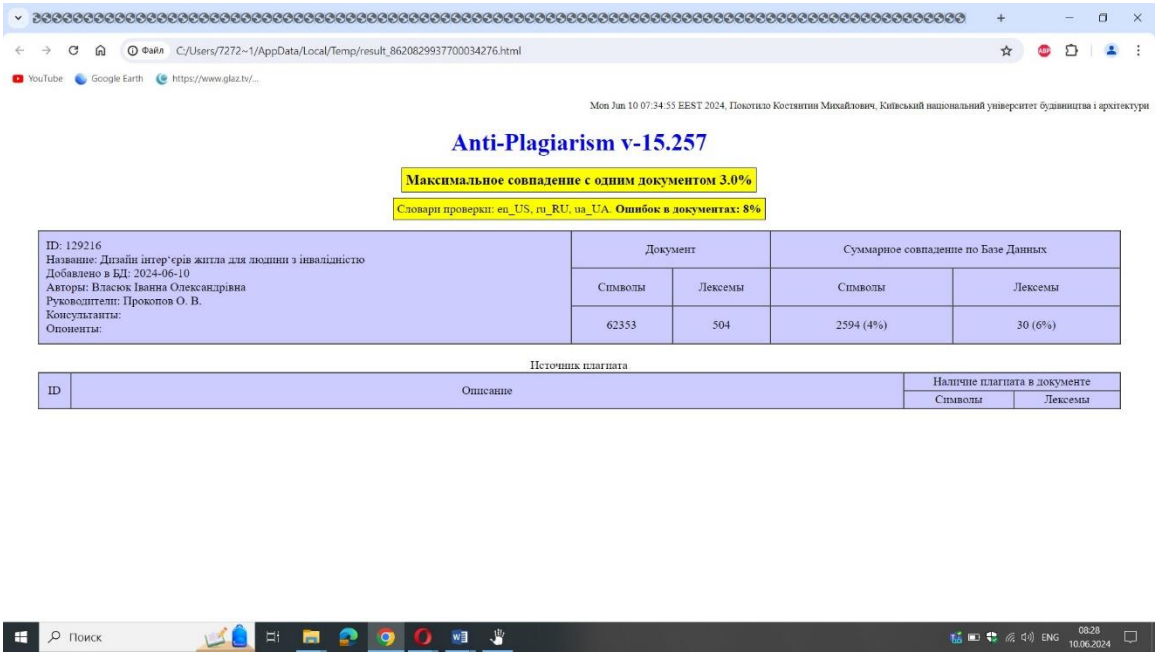

Mon Jun 10 07:34:55 EEST 2024, Покотило Костянтин Михайлович, Київський національний університет будівництва і архітектури

Anti-Plagiarism v-15.257

Максимальное совпадение с одним документом 3.0%

Словари проверки: en_US, ru_RU, ua_UA. **Ошибок в документах: 8%**

	Документ		Суммарное совпадение по Базе Данных	
ID: 129216 Название: Дизайн інтер'єрів житла для людини з інвалідністю Добавлено в БД: 2024-06-10 Авторы: Власюк Іванна Олександрівна Руководители: Прокопов О. В. Консультанты: Оппоненты:	Символы	Лексемы	Символы	Лексемы
	62353	504	2594 (4%)	30 (6%)

Источник плагиата

ID	Описание	Наличие плагиата в документе	
		Символы	Лексемы